

Ред.број		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Валоризација на биоотпад			
2.	Код	ТЕХДОК63			
3.	Студиска програма	Технологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Технолошко-металуршки факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	Прва	семестар	I или II
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)*	Д-р Донка Донева Шапчевска, ред. проф. (30%) Д-р Весна Рафајловска, ред. проф. (10%) Д-р Јана Клопчевска, вонр. проф.* (30%, одговорен наставник) Д-р Дарко Димитровски, вонр. проф. (10%) Д-р Весна Димова, ред. проф. (20%)			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Познавање на состав на отпадот од храната и нуспроизводите добиени од производството на прехранбените и биотехнолошките производи, како и познавањето на можностите и начините за нивна трансформација.			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Запознавање со основните начела и принципи на валоризацијата на биоотпадот. Изучување на составот на биоотпадот, неговите потенцијали и активни компоненти. Примена на методите за трансформација на биоотпадот во производи со додадена вредност. Запознавање со микроорганизмите кои учествуваат во биодеградацијата и биоремедијацијата на (био)отпад согласно присутни загадувачки и/или штетни материи и примена на различни ремедијациски методи.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Запознавање со биоотпадот согласно потребата од циркуларно инженерство во современиот свет поврзано со двата значајни општествени предизвици и тоа недостиг на природни суровини и заштита на животната средина (воздух, вода, почва). Валоризацијата како одржлива метода за рециклирање и трансформација на биоотпадот во суровини или производи со помала штетност или со додадена вредност. Бенефити од валоризација на биоотпадот за околината, економијата и социјалниот статус. Биокаскаден модел-хиерархија од ниска до висока вредност. Концепти за повторна употреба, доработка, повторно производство, рециклирање и нивен меѓусебен однос при дизајн на производ. Методи за валоризација на биоотпадот и тоа: методи за екстракција, термохемиски методи, биохемиски и физички методи. Современи методи на циркуларен дизајн во насока на користење на отпадот или биоотпадот за добивање на производи за заштита за здравјето на човекот, храна за човекот и животните, хемикалии, горива, ѓубрива и други видови производи. Преглед на <i>in situ</i> и <i>ex situ</i>			

		методите за биоремедиација преку кои е можно намалување и/или искористување на отпадот од животната средина Резултати од учењето: По завршување на курсот по овој предмет студентот треба да ги знае основни начела и принципи за валоризацијата, трансформацијата и биоремедијацијата на (био)отпадот во производи со помала штетност за животната средина или во производи со додадена вредност.		
13.	Заемна поврзаност на предметите			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивна теоретска и практична настава во комбинација со самостојна работа и поединечни консултации ќе се применат во сите наставни поглавја од предметот во различен обем, во зависност од бројот на студентите. Од наставните методи ќе се користат индивидуални и евентуално групни односно тимски колаборативни и кооперативни методи на активно учење. Развивање на вештини за прикажување и презентирање на истражувањата согласно најновите релевантни научни истражувања од областа на (био)отпадот и неговата трансформација, биодеградација и биоремедиација во помалу штетни производи или во производи со додадена вредност.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	180		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	45
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	10
		16.3.	Пракса: часови	5
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	20
		17.2.	Самостојни задачи: часови	20
		17.3.	Домашно учење - задачи	80
18.	Услови за потпис	Реализирани 60% активности под реден број 16 и 17		
19.	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови	30	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	10	
	19.3.	Завршен испит: бодови	60	
20.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анонимна анкета/самоевалуација		
22.	Литература			

	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Klitkou, A., Fevolden, M.A., Capasso, M.	From Waste to Value- Valorisation Pathways for Organic Waste Streams in Circular Bioeconomies	Routledge Taylor and Francis Group London and New York	2019
		2.	Shah, S. Venkatramanan, V. Prasad, R.	Bio-valorization of Waste Trends and Perspectives	Spinger	2021
	3.	de la Hera, R.C.	Biowaste Treatment and Valorization	MDPI-Applied Sciences	2023	
	22.2.	Дополнителна литература				
Ред. број		Автор	Наслов	Издавач	Година	
1.		Surajit Das	Microbial biodegradation and bioremediation	Elsevier	2014	
2.		Sudipti Arora, Ashwani Kumar, Shinjiro Ogita, Yuan- Yeu Yau	Biotechnological Innovations for Environmental Bioremediation	Springer	2022	
3.	Автори на научни трудови	Научни трудови од областа на интерес	Издавачи на научни трудови	2020-202X		